

ΜΠΣ Θεωρητική και Πρακτική Φιλοσοφία

Πρόγραμμα Μαθημάτων 2021-22

A' ΕΞΑΜΗΝΟ				
TPP_1001	10	Θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής I	Γ. Σαγκριώτης	Νεότερη γνωσιοθεωρία και μεταφυσική
TPP_1002	10	Θέματα Ηθικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας I	Π. Κόντος	Το κακό: μια εισαγωγή στην ηθική φιλοσοφία.
TPP_1004	10	Θέματα Φιλοσοφίας της Γλώσσας και του Νου I	Γ. Ζεϊμπέκης	Σκέψη, σημασία και νοητικό περιεχόμενο
		Ερευνητικό Σεμινάριο	Προσκελημένοι ομιλητές	

B' ΕΞΑΜΗΝΟ				
TPP_1006	10	Θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής II	Μ. Μουζάλα	Κοσμολογία και Μεταφυσική στους Προσωκρατικούς και στον Αριστοτέλη
TPP_1007	10	Θέματα Ηθικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας II	Ε. Μυλωνάκη	Πράξη και Αρετή
TPP_1008	10	Θέματα Φιλοσοφίας της Επιστήμης II	Σ. Σταυριανέας	Φιλοσοφία και επιστήμη στην Αρχαία Ελλάδα
TPP_1009	10	Θέματα Φιλοσοφίας της Γλώσσας και του Νου II	Κ. Παγωνδιώτης	Βασικά Προβλήματα στη Φιλοσοφία του Νου
		Ερευνητικό Σεμινάριο	Προσκελημένοι ομιλητές	

Κάθε εξάμηνο επιλέγονται δύο μαθήματα. Κατά τη διάρκεια του έτους επιλέγονται τουλάχιστον ένα μάθημα «Θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής» και ένα μάθημα «Θέματα Ηθικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας». Η παρακολούθηση του Ερευνητικού Σεμιναρίου είναι απαίτηση για την απονομή του πτυχίου. Περισσότερες πληροφορίες για τη δομή των σπουδών στον Κανονισμό του μεταπτυχιακού.

Περιγραφές Μαθημάτων

ΚΩΔΙΚΟΣ	TPP_1001	ΕΞΑΜΗΝΟ	1
ΤΙΤΛΟΣ	Νεότερη γνωσιοθεωρία και μεταφυσική: Η γένεση του γερμανικού ιδεαλισμού		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔ. ΩΡΕΣ ΔΙΔ.	ECTS	
Διαλέξεις	3	15	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔ/ΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με το πέρας των μαθημάτων οι φοιτητές θα γνωρίζουν τις εξελίξεις στη γερμανική φιλοσοφία που οδήγησαν στη γένεση του γερμανικού ιδεαλισμού καθώς και τις βασικές θέσεις των εκπροσώπων του.
Γενικές Ικανότητες
Κριτική ανάγνωση πρωτότυπων κειμένων. Συνδυασμός ιστορικής και συστηματικής προσέγγισης των φιλοσοφικών διενέξεων.

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα ασχολείται με τη μετάβαση από τον υπερβατικό ιδεαλισμό του Καντ στη φιλοσοφία του γερμανικού ιδεαλισμού. Μεταξύ άλλων θα συζητήσουμε την πρόσληψη της <i>Κριτικής του καθαρού Λόγου</i> στην εποχή της, την προσπάθεια συστηματοποίησης εκ μέρους του Reinhold, τις εμπειριστικές ενστάσεις του Schulze, τις αντιδράσεις του Fichte και του Maimon, την ανάπτυξη της φιλοσοφίας του Fichte μέχρι το <i>Θεμέλιο της σύνολης επιστημολογίας</i> , την πρόσληψη του Fichte από τον Νοβάλις, το σύστημα της απόλυτης ταυτότητας του Σέλλινγκ καθώς και τα κείμενα του Hegel κατά την περίοδο της Ιένας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Στην τάξη. Οι προσκεκλημένοι ομιλητές θα συνδέονται μέσω τηλεδιάσκεψης.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	e-class, zoom.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Συμμετοχή στο σεμινάριο	39 ώρες
	Εβδομαδιαία ανάγνωση, προετοιμασία συνατήσεων και παρουσιάσεων	240 ώρες
	Προετοιμασία τελικής εργασίας	96 ώρες
	Σύνολο	375 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή απαλλακτική εργασία	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- *Between Kant and Hegel: Texts on the Development of Post-Kantian Idealism*, transl. by G. di Giovanni and H. S. Harris, Hackett, Indianapolis/Cambridge 2000.
- Ντήτερ Χένριχ, *Μεταξύ Καντ και Χέγκελ. Διαλέξεις για τον γερμανικό ιδεαλισμό*, Π.Ε.Κ, Ηράκλειο/Αθήνα 2018.
- Walter Jaeschke/Andrea Arndt, *Die klassische deutsche Philosophie nach Kant*, Beck, München 2012.
- J. G. Fichte, *Θεμέλιο της σύνολης επιστημολογίας*, Κρατερός, Θεσσαλονίκη 2017.
- F.W.J. Schelling, *Σύστημα του υπερβατολογικού ιδεαλισμού*, Κρατερός, Θεσσαλονίκη 2015.
- G. W. F. Hegel, *Η διαφορά των συστημάτων φιλοσοφίας του Φίχτε και του Σέλλινγκ*, Εστία, Αθήνα 2016.

ΚΩΔΙΚΟΣ	TPP_1002	ΕΞΑΜΗΝΟ	1
ΤΙΤΛΟΣ	Θέματα Ηθικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας I: Το κακό: μια εισαγωγή στην ηθική φιλοσοφία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔ. ΩΡΕΣ ΔΙΔ.	ECTS	
Διαλέξεις	3	5	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔ/ΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
URL ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/ τρια θα είναι σε θέση να: <ul style="list-style-type: none">• να αναλύει σε βάθος τα φιλοσοφικά επιχειρήματα και τα σημεία κριτικής,• να ανακατασκευάζει τα επιχειρήματα,• να μελετά κριτικά τη δευτερεύουσα βιβλιογραφία,• να αντιπαραθέτει τις θέσεις των φιλοσόφων μεταξύ τους.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none">• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση επιχειρημάτων.• Παραγωγή νέων ιδεών• Άσκηση κριτικής• Εποπτεία της ιστορία της φιλοσοφίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στην ηθική φιλοσοφία, δομημένη γύρω από έναν κεντρικό άξονα, το φιλοσοφικό ερώτημα για το κακό, με τρία βασικά σημεία αναφοράς: αριστοτελική ηθική, καντιανή ηθική, νιτσεική ηθική.</p> <p>Το κακό επελέγη ως κεντρικός άξονας γιατί θα μας επιτρέψει να δούμε την ηθική φιλοσοφία από την οπτική ενός προβλήματος που διαπερνά την ηθική μας εμπειρία, καθώς το κακό, το «ριζικό κακό», υπάρχει παντού γύρω μας, υπάρχει και μέσα μας. Συνήθως, ωστόσο, αποφεύγουμε να συζητάμε γι'αυτό. Οι λόγοι είναι πολλοί: Το φοβόμαστε σαν να ήταν μολυσματικό. Μας απωθεί ενώ, ταυτόχρονα, ασκεί επάνω μας μια παράξενη γοητεία για την οποία νιώθουμε ενοχή ή ντροπή. Αναρωτιόμαστε εάν το ριζικό κακό υπάρχει και, εάν ναι, τι είναι (αρρώστια, μοίρα, επιλογή;) και πού κατοικεί (μέσα μας, στη φύση, στον διάβολο, στην κοινωνία;).</p> <p>Τα τρία βασικά σημεία αναφοράς επελέγησαν για δύο λόγους: (α) γιατί αποτελούν κύριους σταθμούς της ιστορίας της δυτικής φιλοσοφίας και προσφέρουν τελείως διαφορετικές μεταξύ τους απαντήσεις στο ερώτημα για την πηγή, τη σκοπιμότητα και τη δομή των ηθικών κατηγοριών (όπως αγαθό, καλόν/άσχημο, κακό, χρήσιμο, ηδονικό, εγωιστικό, υποχρέωση, κανονιστικό, κτλ.), (β) γιατί θα μας δώσουν την ευκαιρία να μελετήσουμε τρία από τα ομορφότερα και πιο επιδραστικά κείμενα της</p>
--

ιστορίας της δυτικής φιλοσοφίας, συγκεκριμένα, τα αριστοτελικά *Ηθικά Νικομάχεια*, την καντιανή *Θρησκεία* και τη νιτσεική *Γενεαλογία της ηθικής*.

Προσκεκλημένοι καθηγητές:

C.D.C. Reeve (UNC at Chapel Hill), Pablo Muchnik (Emerson College, Boston), Paul Katsafanas (Boston University, Boston)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο, στην τάξη		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ηλεκτρονική πλατφόρμα e-class		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Συμμετοχή στο σεμινάριο	39 ώρες	
	Εβδομαδιαία ανάγνωση, προετοιμασία συνατήσεων και παρουσιάσεων	240 ώρες	
	Προετοιμασία τελικής εργασίας	96 ώρες	
	Σύνολο	375 ώρες	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Εβδομαδιαίες εργασίες και τελική γραπτή εργασία 2.500 λέξεων		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αριστοτέλης, *Ηθικά Νικομάχεια*, OCT
- I. Kant, *Η θρησκεία εντός των ορίων του λόγου και μόνο* (μτφρ. Κ. Ανδρουλιδάκης, Αθήνα: Πόλις, 2007).
- F. Nietzsche, *Γενεαλογία της ηθικής* (μτφρ. Ζ. Σαρίκα, Εκδόσεις Πανοπτικών, Αθήνα: 2010).
- Δευτερεύουσα βιβλιογραφία: άρθρα στα νέα ελληνικά και στα αγγλικά

ΚΩΔΙΚΟΣ	TRP_1004	ΕΞΑΜΗΝΟ	1
ΤΙΤΛΟΣ	Σκέψη, σημασία και νοητικό περιεχόμενο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔ. ΩΡΕΣ ΔΙΔ.	ECTS	
Σεμινάριο	3	5	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔ/ΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά, αλλά απαιτείται ανάγνωση και κατανόηση της βιβλιογραφίας που είναι κυρίως στα αγγλικά		
URL ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1964/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Εξειδικευμένες γνώσεις σε ένα ενεργό κλάδο της σημερινής φιλοσοφίας. Προχωρημένη γνώση θεμάτων που είναι στο επίκεντρο της σύγχρονης φιλοσοφίας και συνδέονται με πληθώρα κεντρικών προγραμμάτων έρευνας (σχέσεις σκέψης και σημασιολογίας, σύγχρονες θεωρίες του νοητικού περιεχομένου).
Γενικές Ικανότητες
Οι φοιτητές θα αποκτήσουν την ικανότητα να χειρίζονται και να επιλύουν μια κατηγορία προβλημάτων που προκύπτουν στη σημερινή έρευνα. Θα μπορέσουν στη συνέχεια να συμμετάσχουν σε ερευνητικές δραστηριότητες και να διεξαγάγουν δική τους έρευνα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Χωρίς τεχνική ορολογία, το θέμα του σεμιναρίου θα μπορούσε να περιγραφεί ως εξής: Τι είναι οι σκέψεις; Όταν σκέφτομαι, τι συμβαίνει—εκτυλίσσονται στο κεφάλι μου μικρές προτάσεις, ανάλογες των λεκτικών; Ή μήπως σχηματίζονται εσωτερικές εικόνες; Δεύτερο, τι ακριβώς σκέφτομαι; Αν τώρα σκεφτώ ότι δεν γράφω αλλά είμαι στην παραλία, σκέφτομαι (α) κάποιο γεγονός στον κόσμο; (β) την ίδια την εσωτερική αναπαράσταση; (γ) κάτι άλλο πάλι; Αυτές οι ερωτήσεις αφορούν τις ίδιες τις σκέψεις ως ψυχολογικές καταστάσεις όσο και το αναπαραστατικό τους περιεχόμενο, το οποίο όμως γενικά περιγράφεται μέσω προτύπων για την ανάλυση της σημασίας. Το σεμινάριο είναι μια προχωρημένη εισαγωγή στη φιλοσοφική και διεπιστημονική διαμόρφωση των παραπάνω ερωτημάτων για τη σκέψη και τη γλώσσα, και στις απαντήσεις που έχουν δοθεί από την αρχή του 20^{ού} αιώνα μέχρι σήμερα. Αποτελεί ανασκόπηση κλασικών πηγών (Frege, Wittgenstein), σχετικά πρόσφατων θεωριών (Sellars, Chomsky, Fodor) και σύγχρονων εξελίξεων (Loar, King, Carruthers, Lowe, Margolis).

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Συζήτηση κειμένων που έχουν προετοιμαστεί από την ομάδα. Παραδόσεις και καθοδήγηση στην προετοιμασία άρθρων και κεφαλαίων που αναρτώνται σε εβδομαδιαία βάση στο eclass του σεμιναρίου: https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1964 .	
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Συμμετοχή στο σεμινάριο	39 ώρες
	Εβδομαδιαία ανάγνωση, προετοιμασία συνατήσεων και παρουσιάσεων	240 ώρες
	Προετοιμασία τελικής εργασίας	96 ώρες
	Σύνολο	375 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Παρουσιάσεις, συμμετοχή και τελική γραπτή εργασία	

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Chomsky, Noam. 1959. "A Review of B. F. Skinner's *Verbal Behavior*". *Language* 35.1, 26-58.
- Wittgenstein, L. (1961/1922) *Tractatus Logico-Philosophicus*. D. F. Pears and B. F. McGuinness (trans.), New York: Humanities Press.
- Botterill, G. & Carruthers, P. 1999. *The Philosophy of Psychology*. Cambridge University Press.
- Boghossian, Paul. 2009. "Content". *Blackwell Companion to Metaphysics*. Wiley-Blackwell.
- Soames, Scott. 2017. "Propositions". *Blackwell Companion to the Philosophy of Language*. Wiley-Blackwell.
- Lowe, Jonathan. 2004. *An Introduction to the Philosophy of Mind*. Cambridge University Press.
- Loar, Brian. 2017 (2003). "Phenomenal Intentionality as the Basis of Mental Content", in *Consciousness and Meaning*. Oxford University Press.
- Sellars, Wilfrid. 1997 (1960). *Empiricism and the Philosophy of Mind*. Harvard University Press.
- Fodor, Jerry. 1981. *Representations. Philosophical Essays on the Foundations of Cognitive Science*. MIT Press.
- King, J. (2007) *The Nature and Structure of Content*. Oxford University Press.
- Margolis E. & Laurence S. (2007). The Ontology of Concepts—Abstract Objects or Mental Representations? *Noûs* 41:4, 561–593.
- McGinn, C. (1989). *Mental Content*. Oxford: Blackwell Publishers.
- Russell, B. (1996/1903) *The Principles of Mathematics*. New York: Norton.
- Sutton, J. (2004) "Are Concepts Mental Representations or Abstracta?" *Philosophy and Phenomenological Research*, 68.1, 89–108.

ΚΩΔΙΚΟΣ	TPP_1006	ΕΞΑΜΗΝΟ	2
ΤΙΤΛΟΣ	Θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής Ι: Κοσμολογία και Μεταφυσική στους Προσωκρατικούς και στον Αριστοτέλη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔ. ΩΡΕΣ ΔΙΔ.	ECTS
Διαλέξεις		3	15
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔ/ΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
URL ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL2073/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Το μάθημα εξετάζει ένα από τα κυριότερα πεδία της αριστοτελικής Μεταφυσικής, την Θεολογία του Αριστοτέλη, που συνιστά ένα ειδικό μέρος της Οντολογίας και της Μεταφυσικής του. Η θεολογία του Αριστοτέλη, στην πραγματικότητα συνιστά Οντο-θεολογία ή Κοσμο-θεολογία. Το πεδίο αυτό εξετάζεται σε σύγκριση με την Κοσμολογία του Ξενοφάνη και του Αναξαγόρα, και ειδικώς σε σύγκριση με την προσέγγιση της εννοίας του θεού στην φιλοσοφία του Ξενοφάνη και του Νού στην Φιλοσοφία του Αναξαγόρα.</p> <p>Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην εισαγωγή των φοιτητών σε θεμελιώδεις έννοιες και όρους της αριστοτελικής Πρώτης και Δευτέρας φιλοσοφίας, δηλαδή σε κεντρικές έννοιες και όρους της αριστοτελικής Μεταφυσικής και Φυσικής, που συναποτελούν μία σύνοψη της καθόλου αριστοτελικής φιλοσοφίας. Επίσης, στοχεύει στην εξοκείωση των φοιτητών με θεμελιώδεις όρους και έννοιες της φιλοσοφίας του Ξενοφάνη και του Αναξαγόρα.</p> <p>Το μάθημα προσφέρει συνοπτικά μια εποπτική προσέγγιση των σημαντικότερων συντεταγμένων της αριστοτελικής Κοσμολογίας και Μεταφυσικής, καθώς και της Κοσμολογίας και Οντολογίας των προαναφερθέντων προσωκρατικών φιλοσόφων, ούτως ώστε ο φοιτητής να έχει μια συνολική αντίληψη των βασικών θέσεών τους, καθώς και της διαλεκτικής που αυτές αναπτύσσουν με προγενέστερους και συγχρόνους φιλοσόφους. Το μάθημα ακόμη εστιάζει στην ανάλυση των συναφών κειμένων από αρχαίους σχολιαστές, ούτως ώστε ο φοιτητής να εξοικειωθεί με την αρχαία φιλοσοφική εξήγηση και να εμβαθύνει στην κατανόηση των φιλοσοφικών προβλημάτων και των επιχειρημάτων που διατυπώνονται.</p> <p>Στόχοι του μαθήματος είναι η κατανόηση από τους φοιτητές: α) της σχέσεως μεταξύ της αριστοτελικής Φυσικής και Μεταφυσικής αφ' ενός και της Κοσμολογίας και Φυσικής θεολογίας του Ξενοφάνη και του Αναξαγόρα αφ' ετέρου β) του τρόπου κατά τον οποίον τοποθετείται ίδια η αριστοτελική διδασκαλία περί της πρώτης αρχής απέναντι στην προγενέστερη φιλοσοφική παράδοση και γ) του τρόπου κατά τον οποίον ερμηνεύει τα ανωτέρω θέματα η μεταγενέστερη υπομνηματιστική παράδοση</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα έχει αποδεδειγμένη γνώση και κατανόηση θεμάτων και τεχνικών όρων της αριστοτελικής Φυσικής και Μεταφυσικής και της Κοσμολογίας των προσωκρατικών φιλοσόφων που εξετάζονται • Θα είναι σε θέση να χρησιμοποιεί την γνώση και κατανόηση που απέκτησε και στο περιβάλλον συναφών περιοχών της φιλοσοφίας και να διαθέτει ικανότητες για την ανάπτυξη και υποστήριξη επιχειρημάτων και την επίλυση προβλημάτων στο πλαίσιο κάθε συναφούς γνωστικού πεδίου • Θα έχει την ικανότητα να συγκεντρώνει και να συστηματοποιεί συναφή στοιχεία για να διαμορφώνει κρίσεις που αφορούν σε παρόμοια επιστημονικά και ευρύτερα γνωσιολογικά και μεταφυσικά προβλήματα • Θα είναι σε θέση να κοινοποιεί πληροφορίες, ιδέες και προβλήματα τόσο σε εξειδικευμένο, όσο και σε μη εξειδικευμένο κοινό • Θα έχει αναπτύξει εκείνες τις δεξιότητες απόκτησης γνώσεων, που θα του επιτρέψουν να συνεχίσει σε περαιτέρω σπουδές με σημαντικό βαθμό αυτονομίας
Γενικές Ικανότητες

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Αυτόνομη εργασία
 Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Βιβλίο Λ' των Μετά τα φυσικά του Αριστοτέλους (κεφάλαια Λ1, Λ2, Λ4, Λ5, Λ6, Λ7, Λ9): Η κατηγοριοποίηση των ουσιών, η σχέση της ουσίας με τις λοιπές κατηγορίες, οι αρχές της μεταβολής, ο άξων δυνάμει- ενεργεία, το οντολογικό status της πρώτης αρχής, ουσία και καθαρή ενέργεια, η αριστοτελική νοολογία, ο πρώτος νους.
2. Αρχαίο σχόλιο ψευδο-Αλεξάνδρου (CAG I)
3. Αρχαία σχόλια του Θεμιστίου στο Περί ψυχής (τα περί νου ως προς το Γ4 κεφ.)
4. Η σύλληψις του θεού στον Ξενοφάνη. Η φυσική θεολογία του Ξενοφάνη
5. Ο Νους ως αρχή στην Κοσμολογία του Αναξαγόρα. Ανάλυση των βασικών οντολογικών χαρακτηριστικών του Νου στον Αναξαγόρα. Η πλατωνική και αριστοτελική κριτική στον Αναξαγόρα.
6. Συγκριτική εξέταση της Κοσμο-θεολογίας και Νοολογίας του Αριστοτέλη με την Φυσική θεολογία του Ξενοφάνη και την Κοσμολογία του Αναξαγόρα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμινάριο	120
	Μελέτη και ανάλυση της βιβλιογραφίας	80
	Παρουσιάσεις	60
	Αυτοτελής μελέτη	55
	Γραπτές εργασίες	60
		375
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	-Παρουσιάσεις (40%) -Γραπτές εργασίες (60%)	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Frede, M. and Charles, D., *Aristotle's Metaphysics Lambda*, Symposium Aristotelicum, Clarendon Press, Oxford 2000.

Höffe, O. *Aristoteles*, Beksche Reihe Denker, 1999.

Düring, I., *Αριστοτέλης*, Α' τόμος, Μτφ. Π. Κοτζιά-Παντελή, MIET, Αθήνα 1991.

De Koninck, T., "Aristotle on God as Thought Thinking Itself", *Review of Metaphysics*, (1994), 471-515.

Stavru, A., *Aristotle's Metaphysics Lambda, Annotated Critical Edition Based upon a Systematic Investigation of Greek, Latin, Arabic and Hebrew Sources*, Leiden 2014: Brill.

Τ. Πεντζοπούλου-Βαλαλά, *Αριστοτέλης, Μετά τα φυσικά, Βιβλίο Λ', Η Θεολογία του Αριστοτέλη*, Εκδ. Ζήτρος, 2015.

Αλεξάνδρου Αφροδισιεύς, Υπόμνημα εις τα *Μετά τα φυσικά* Αριστοτέλους, ed. M. Hayduck, Berolini 1891, CAG I.

Θεμιστίου, Παράφρασις των *Περί ψυχής* Αριστοτέλους, ed. R. Heinze, Berolini 1899, CAG V3.

Laks, A., "Mind's Crisis: On Anaxagoras' NOUS", *The Southern Journal of Philosophy*, 31 (Supplementary Volume), 1993, 19-38.

Graham, D.W., "The postulates of Anaxagoras", *Apeiron* 27, 1994, 77-121.

Sisko, J., "Anaxagoras' Parmenidean Cosmology: Worlds within Worlds within the One", *Apeiron* 36, 2003, 87-114.

Curd, P., "Anaxagoras and the Theory of Everything", in P. Curd and D.H. Graham (eds.), 2008, *The Oxford Handbook of Presocratic Philosophy*, Oxford University Press.

Marmodoro, A., "Anaxagoras's Qualitative Gunk", *British Journal for the History of Philosophy* 23: 3, 2015, 402-422.

Heitsch, E., 1983, *Xenophanes: Die Fragmente*, Munich and Zurich: Artemis Verlag

Leshner, J.H., 1992, *Xenophanes of Colophon: Fragments: A Text and Translation with Commentary*, Toronto: University of Toronto Press

Schäfer, C., 1996, *Xenophanes von Kolophon: ein Vorsokratiker zwischen Mythos und Philosophie*, Stuttgart: B.G. Teubner

Jaeger, W., 1949, *The Theology of the Early Greek Philosophers*, Oxford Clarendon Press.

Α.-Φ. Δ. Μουρελάτος, *Οι Προσωκρατικοί*, Συλλογή Κριτικών Δοκιμίων (Δίτομο), Αθήνα 1990: Ευρωσπουδή.

G.S. Kirk-J.E. Raven-M. Schofield, *Οι Προσωκρατικοί φιλόσοφοι*, Μετφ. Δ. Κούρτοβικ, Αθήνα 2014⁵: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης (Τίτλος πρωτοτύπου: *The Presocratic Philosophers, A Critical History with a Selection of Texts*, Cambridge 1983²: Cambridge University Press).

Θεόφιλος Βέικος, *Οι Προσωκρατικοί*, Αθήνα 2016: Gutenberg (πρώτη έκδοση 1972).

ΚΩΔΙΚΟΣ	TPP_1007	ΕΞΑΜΗΝΟ	2
ΤΙΤΛΟΣ	Θέματα Ηθικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας II: Πράξη και Αρετή		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔ. ΩΡΕΣ ΔΙΔ	ECTS	
Σεμινάριο	3	15	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔ/ΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά αλλά τα αγγλικά είναι απαραίτητα για την ανάγνωση και κατανόηση της βιβλιογραφίας καθώς και για την παρακολούθηση παρουσιάσεων από προσκεκλημένες ομιλήτριες και προσκεκλημένους ομιλητές.		
URL ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Στο eclass της διδασκουσας		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<ol style="list-style-type: none"> Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εισαχθούν στην αγγλόφωνη ηθική σκέψη του 20ού αιώνα. Στο τέλος του μαθήματος θα έχουν μια εποπτεία των βασικών φιλοσοφικών προβλημάτων και απαντήσεων στον χώρο της ηθικής φιλοσοφίας στο πρώτο μισό του 20ού αιώνα. Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εισαχθούν επίσης στις εξελίξεις στο δεύτερο μισό του 20ού αιώνα με την στροφή του φιλοσοφικού ενδιαφέροντος στην φιλοσοφία της πράξης και την ηθική των αρετών.
Γενικές Ικανότητες
<p>Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα αποκτήσουν τις παρακάτω δεξιότητες:</p> <ol style="list-style-type: none"> Ανάγνωση και ανάλυση μιας ευρείας γκάμας κειμένων. Κριτική ανάλυση ευρέως διαδεδομένων ηθικών κοσμοειδώλων. Παρακολούθηση των σύγχρονων συζητήσεων στην ηθική φιλοσοφία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασικά ερωτήματα του Σεμιναρίου:
Κάτω από ποιες συνθήκες μπορεί αυτό που κάνω να εκφράζει αλλά και να αλλάζει το τι άνθρωπος είμαι; Πώς συνδέεται το τι άνθρωπος είμαι με το είδος της ζωής που ζω; Πότε είναι η ζωή που ζω μια καλή ανθρώπινη ζωή; Πώς συνδέεται το εάν ζω μια καλή ανθρώπινη ζωή με το εάν είμαι ένας καλός άνθρωπος; Τα ερωτήματα αυτά θα αποτελέσουν τα βασικά θέματα αυτού του σεμιναρίου.
Διάρθρωση του Σεμιναρίου:

Στις αρχές του 20ού αιώνα θεωρείται ότι για να απαντήσουμε στα βασικά ηθικά ερωτήματα (τι οφείλω να πράξω, εάν και πότε είμαι υπεύθυνος για τις πράξεις μου) θα πρέπει να απαντήσουμε πο θεμελιώδη μετα-ηθικά ερωτήματα σχετικά με το νόημα των ηθικών όρων, την φύση της ηθικής πραγματικότητας και τη δυνατότητα της ηθικής γνώσης. Στα μισά του 20ού αιώνα όμως φιλόσοφοι όπως η G.E.M. Anscombe θέτουν υπό αμφισβήτηση ολόκληρο αυτό το οικοδόμημα και προτείνουν μια επιστροφή στο Αριστοτελικό κοσμοείδωλο που έχει στο κέντρο του φιλοσοφικού στοχασμού τον άνθρωπο και την ιδιαίτερη πραγματικότητα της ζωής του. Στο σεμινάριο αυτό, αφού κάνουμε μια εισαγωγή στην ηθική φιλοσοφία του πρώτου μισού του 20ού αιώνα, θα επικεντρώσουμε και θα εμβαθύνουμε στην επιστροφή στο Αριστοτελικό κοσμοείδωλο στο δεύτερο μισό του 20ού αιώνα. Συγκεκριμένα, θα μελετήσουμε: 1) την κριτική που ασκεί η Anscombe στην Καντιανή και ωφελμιστική ηθική στο διάσημο άρθρο της «Modern Moral Philosophy», 2) τον τρόπο με τον οποίο η φιλόσοφος εισάγει στην ηθική φιλοσοφία ερωτήματα που έχουν να κάνουν με την ικανότητα του ανθρώπου για πράξη (ερωτήματα για τη λογική δομή της εμπρόθετης πράξης, την φύση του πρακτικού λόγου και της πρακτικής γνώσης) στη διάσημη μονογραφία της *Intention* (η οποία μεταφράζεται στα Ελληνικά από την διδάσκουσα και από τον Constantin Sandis), 3) Την σύνδεση αυτών των ερωτημάτων με τις ανθρώπινες αρετές, τόσο στο έργο της φιλοσόφου όσο και στο έργο φιλοσόφων όπως η Philippa Foot, Iris Murdoch και Julia Annas. Καθώς εμβαθύνουμε στα ερωτήματα αυτά θα έχουμε την χαρά να έχουμε μαζί μας στο μάθημα κάποιες και κάποιους από τους πιο σημαντικούς μελετητές του έργου αυτών των φιλοσόφων στις μέρες μας. Έτσι θα έχουμε τη χαρά να φιλοξενήσουμε στο μάθημα τους παρακάτω φιλοσόφους των οποίων άρθρα θα διαβάσουμε:

Προσκεκλημένες ομιλήτριες και ομιλητές του Σεμιναρίου: [Jennifer Frey, University of South Carolina](#), [John Schwenkler, Florida State University](#), [Kim Frost, University of California Riverside](#), [Rachael Wiseman, University of Liverpool](#).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Συζήτηση κειμένων που έχουν διαβάσει όλες και όλοι οι συμμετέχοντες στο σεμινάριο. Ολιγόλεπτες παρουσιάσεις κειμένων στο μάθημα από όλες και όλους τους συμμετέχοντες, οι οποίες θα είναι η βάση για την τελική εργασία. Συμμετοχή με ερωτήσεις στις προσκεκλημένες ομιλήτριες και τους προσκεκλημένους ομιλητές του σεμιναρίου.		
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	e-class		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας	
	Συμμετοχή στο σεμινάριο	40 ώρες	
	Εβδομαδιαία ανάγνωση και προετοιμασία συνατήσεων σεμιναρίου και παρουσιάσεων	(15 ώρες/εβδ) 195 ώρες	
	Προετοιμασία τελικής εργασίας/παρουσιάσεων	140 ώρες	
	Σύνολο	375 ώρες	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1. Συμμετοχή στη συζήτηση των κειμένων και στις προσκεκλημένες ομιλίες, 2. Παρουσιάσεις, και 3. Τελική Εργασία.		

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Annas, Julia, 2011, *Intelligent Virtue*, Oxford: Oxford University Press.
- Anscombe, G.E.M. "Modern Moral Philosophy," *Philosophy*, 33 (1958): 1–19; reprinted in [ERP], 26–42.
- Anscombe, G.E.M., 1957. *Intention*, Oxford: Basil Blackwell; 2nd edition, 1963.
- Ayer, A. J., 1946. "A Critique of Ethics," in *Language, Truth and Logic*, London: Gollanz, pp. 102–114.
- Foot, Philippa, 1958, "Moral Beliefs," *Proceedings of the Aristotelian Society*, 59: 83–104.

- —, 1972, "Morality as a System of Hypothetical Imperatives" *The Philosophical Review*, 81: 305–316.
- Hare, R. M., 1952. *The Language of Morals*, Oxford: Oxford University Press.
- —, 1963. *Freedom and Reason*, Oxford: Clarendon Press.
- Korsgaard, Christine, 1996. *The Sources of Normativity*, New York: Cambridge University Press.
- Mackie, J. L., 1977. *Ethics: Inventing Right and Wrong*, London: Penguin Books.
- McDowell, John, 1978. "Are Moral Requirements Hypothetical Imperatives?" *Proceedings of the Aristotelian Society*, 52: 13–29.
- —, 1987. *Projection and Truth in Ethics*, Kansas: Lindley Lecture.
- Murdoch, Iris, 1971, *The Sovereignty of Good*, Routledge
- Moore, G. E., 1903. *Principia Ethica*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Nagel, Thomas, 1970. *The Possibility of Altruism*, Oxford: Clarendon Press.
- Prichard, H. A., 1912. "Does Moral Philosophy Rest on a Mistake", in *Mind*, 21: 21–37.
- Ross, W. D., 1930. *The Right and the Good*, Oxford: Oxford University Press.
- Scanlon, Thomas, 1998. *What We Owe to Each Other*, Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Stevenson, Charles, 1937. "The Emotive Meaning of Ethical Terms," *Mind*, 46: 14–31.
- —, 1944. *Ethics and Language*, New Haven: Yale University Press.
- —, 1963. *Facts and Values*, New Haven: Yale University Press.

ΚΩΔΙΚΟΣ	TPP_1004	ΕΞΑΜΗΝΟ	2
ΤΙΤΛΟΣ	Θέματα Φιλοσοφίας της Επιστήμης II: Φιλοσοφία και Επιστήμη στην Αρχαία Ελλάδα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔ. ΩΡΕΣ ΔΙΔ.	ECTS	
Σεμινάριο	3	15	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔ/ΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
URL ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL2076/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές θα αποκτήσουν μια συνολική εποπτεία της ιστορίας της ανάπτυξης της επιστημονικής και φιλοσοφικής σκέψης στην αρχαία Ελλάδα μέχρι και την κλασική εποχή (6ος-4ος αι. π.Χ.) Θα διακρίνουν τις αμοιβαίες επιρροές μεταξύ επιστημονικής και φιλοσοφικών προβληματισμών και θεωριών.
Γενικές Ικανότητες
Ανάλυση κειμένου/ Ανάλυση επιχειρημάτων/ Ανασυγκρότηση διαλεκτικής ανταλλαγής επιχειρημάτων/ Χρήση διαδικτυακών και ηλεκτρονικών εργαλείων για τη μελέτη των κειμένων.

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα συνίσταται σε μια ερευνητική (μέσω της έρευνας πάνω στα πρωτότυπα κείμενα των αρχαίων συγγραφέων) παρουσίαση της ανάπτυξης και των κύριων ρευμάτων στις επιστήμες της ιατρικής, της βιολογίας, της φυσικής και της αστρονομίας. Παράλληλα, θα εξετάσει πώς οι εξελίξεις στις παραπάνω επιστήμες επηρεάζουν και συχνά καθορίζουν τα ερωτήματα, τα προβλήματα αλλά και τις απαντήσεις των φιλοσόφων σε θεμελιώδη φιλοσοφικά ζητήματα όπως: 1) τα όρια και η φύση της ανθρώπινης γνώσης, 2) η δημιουργία του κόσμου και η δομή των αιτιακών σχέσεων εντός του, 3) η σχέση του ανθρώπου με τον κόσμο και η θέση του εντός του.
--

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Σεμινάριο
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ναι

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Συμμετοχή στο σεμινάριο	39 ώρες	
	Εβδομαδιαία ανάγνωση, προετοιμασία συνατήσεων και παρουσιάσεων	240 ώρες	
	Προετοιμασία τελικής εργασίας	96 ώρες	
	Σύνολο	375 ώρες	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική παρουσίαση και τελική γραπτή εργασία		

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

- D. R. Dicks, Η πρώτη ελληνική αστρονομία, Από τις απαρχές ως τον Αριστοτέλη, Δαίδαλος Ι. Ζαχαρόπουλος, Αθήνα, 1991
- Jacques Jouanna, Ιπποκράτης Καρδαμίτσα, Αθήνα, 1998
- G. E. R. Lloyd, Αρχαία ελληνική επιστήμη, Από τον Θαλή ως τον Αριστοτέλη, ΠΕΚ, Ηράκλειο, 2006.
- G. E. R. Lloyd, Αρχαία ελληνική επιστήμη, Μέθοδοι και προβλήματα, Αλεξάνδρεια Αθήνα, 1996.
- Armand Marie Leroi Η λιμνοθάλασσα, μτφρ Αμιλία-Αλεξάνδρα Κρητικού, Θεσσαλονίκη, Ροπή, 2018.
- A. Long, Οι προσωκρατικοί φιλόσοφοι Συναγωγή συστατικών μελετημάτων, Παπαδήμας, Αθήνα, 2005.
- G.S. Kirk, J.E. Raven and M. Schofield, Οι προσωκρατικοί φιλόσοφοι, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα, 1998.

Αγγλόφωνη

- Jonathan Barnes, The Presocratic Philosophers, 2 Vols. (London: Routledge, 1979).
- Patricia Curd, ed., A Presocratics Reader: Selected Fragments and Testimonia, tr. Richard D. McKirahan, Jr. (Indianapolis: Hackett Press, 1995).
- Michael Ferejohn, *The Origins of Aristotelian Science*. (New Haven: Yale University Press, 1991).
- Mary Louise Gill and James G. Lennox, eds., *Self-Motion: From Aristotle to Newton*. Princeton: Princeton University Press, 1994.
- Allan Gotthelf and James Lennox, eds., *Philosophical Issues in Aristotle's Biology*. Cambridge UP, 1987.
- Charles Kahn, *Anaximander and the Origins of Greek Cosmology* (New York: , 1960).
- G.E.R. Lloyd, *Magic, Reason, and Experience: Studies in the origins and development of Greek science* (Cambridge: Cambridge University Press, 1979).
- G.E.R. Lloyd, *Methods and Problems in Greek Science: Selected Papers*. Cambridge UP, 1991.

ΚΩΔΙΚΟΣ	TPP_1009	ΕΞΑΜΗΝΟ	1
ΤΙΤΛΟΣ	Φιλοσοφία της Γλώσσας και του Νου II: Βασικά προβλήματα στη Φιλοσοφία του Νου		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔ. ΩΡΕΣ ΔΙΔ.	ECTS	
Σεμινάριο	3	15	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔ/ΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
URL ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL2075/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές θα αποκτήσουν μια λεπτομερή γνώση βασικών προβλημάτων στη φιλοσοφία του νου, των κυριότερων σύγχρονων λύσεων που έχουν προταθεί και των κριτικών που έχουν ασκηθεί κατά αυτών των λύσεων. Επιπλέον, θα εξοικειωθούν με τον τρόπο που συνδέονται αυτά τα προβλήματα και οι αντίστοιχες λύσεις. Μέσα από την μελέτη αυτών των ζητημάτων, οι φοιτητές θα αποκτήσουν μια πιο εκλεπτυσμένη αντίληψη περί του νου και της σχέσης του με τον φυσικό κόσμο.

Γενικές Ικανότητες

Οι φοιτητές θα αποκτήσουν την ικανότητα αναζήτησης, ανάλυσης και σύνθεσης θέσεων και επιχειρημάτων από τις σχετικές πηγές. Επίσης θα αναπτύξουν την κριτική τους ικανότητα και θα ενισχύσουν την ικανότητα συγγραφής μιας αυτόνομης εργασίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα θα εξεταστεί η φύση του νου και η σχέση του με τον εγκέφαλο, το σώμα και, γενικότερα, τον φυσικό κόσμο. Στο πλαίσιο της αναλυτικής φιλοσοφίας έχουν δοθεί διάφορες απαντήσεις στο ερώτημα για τη φύση του νου, οι οποίες, ως επί το πλείστον, είναι φυσιοκρατικές και αντιτίθενται στην καρτεσιανή εικόνα για το νου. Σύμφωνα με αυτή την εικόνα, που επικρατεί στην καθημερινή προθεωρητική αντίληψη για τα νοητικά φαινόμενα, ο νους βρίσκεται εκτός του φυσικού κόσμου και ο τρόπος που καθένας από εμάς γνωρίζει τις νοητικές του καταστάσεις χαρακτηρίζεται από μια ιδιαίτερου τύπου αμεσότητα, η οποία διαφέρει από τον τρόπο που γνωρίζουμε τον φυσικό κόσμο. Στο μάθημα, αφού παρουσιαστεί αναλυτικά η οντολογική και η γνωσιολογική διάσταση της καρτεσιανής εικόνας για το νου, θα εξεταστούν αρχικά ορισμένες βασικές προσεγγίσεις που έχουν προταθεί για να ενταχθεί ο νους εντός του φυσικού κόσμου. Στο πλαίσιο αυτό θα μελετηθούν οι σχέσεις αναγωγής, επιγένεσης και ανάδυσης ως εναλλακτικές βάσεις για την εξήγηση της ένταξης του νοητικού στο φυσικό. Κατόπιν, με αφετηρία την κριτική στη γνωσιολογική διάσταση της καρτεσιανής εικόνας για το νου, θα εξεταστούν βασικές προσεγγίσεις στα προβλήματα της συνείδησης, της υποκειμενικότητας και της αυτοσυνειδησίας, οι οποίες έχουν αναπτυχθεί στο πλαίσιο της αναλυτικής φιλοσοφίας. Η εξέταση αυτών των προβλημάτων θα συνδεθεί με το πρόβλημα της αποβλεπτικότητας των νοητικών φαινομένων και θα διερευνηθεί, ειδικότερα, αν η ικανότητα αντίληψης και επιδέξια πράξης προϋποθέτει κάποιου είδους εννοιολόγηση. Στο τελευταίο μέρος του μαθήματος, λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα των προηγούμενων εννοιολογικών, θα εξεταστεί με ποιον τρόπο ο νους μπορεί να κατανοηθεί ως ενσώματος και ενταγμένος στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Παραδόσεις που αφορούν το εκάστοτε εξεταζόμενο πρόβλημα, τις κυριότερες λύσεις που έχουν προταθεί και τις κριτικές που έχουν ασκηθεί κατά αυτών των λύσεων. Συζήτηση κειμένων που έχουν προετοιμαστεί από τους φοιτητές.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Συμμετοχή στο σεμινάριο	39 ώρες
	Εβδομαδιαία ανάγνωση, προετοιμασία συνατήσεων και παρουσιάσεων	240 ώρες
	Προετοιμασία τελικής εργασίας	96 ώρες
	Σύνολο	375 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Παρουσιάσεις και υποβολή γραπτής εργασίας	

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Boyle, M. (2011): "Transparent Self-Knowledge", *Proceedings of the Aristotelian Society Supplementary Volume*, lxxxv.
- Cassam, Q. (2017): "What asymmetry? Knowledge of self, knowledge of others, and the inferentialist challenge", *Synthese* 194, pages 723–741
- Chalmers, D. (1996): *The Conscious Mind: In Search of a Fundamental Theory*. Oxford University Press.
- Davidson, D. (1985): «Νοητικά συμβάντα». Μετάφραση. Λ. Θεοδωράτου. *Δευκαλίων* 39, σ. 373-395.
- Davidson, D. (2004): "Turing's Test" στο *Problems of Rationality*. Oxford: Oxford University Press
- Dreyfus, H. (2007): "The Return of the Myth of the Mental", *Inquiry*, 50:4
- Fodor, J. (1981): "The Mind-Body Problem", *Scientific American*, 244:114-25
- Haugeland, J.: "Mind embodied and embedded" στο J. Haugeland (1998): *Having Thought*. Harvard University Press

- Hofstadter, D.R. (1981/1993): «Στοχασμοί» στο Hofstadter, R. D. & Dennett, C. D.: *Το Εγώ της Νόησης - Φαντασίες και Στοχασμοί για τον Εαυτό και την Ψυχή*. Εκδόσεις Κάτοπτρο.
- Jackson, F. (1982): «Επιφανόμενα Ποιοτικά Χαρακτηριστικά του Βιώματος» μτφ. Γ. Μαραγκός
- Kim, J. (2005): *Φιλοσοφία του Νου*, μτφρ Ελένη Μανωλακάκη. Εκδόσεις Leader Books.
- Kriegel U. (2006): "Consciousness, Theories of", *Philosophy Compass*, 1/1, 58–64.
- McDowell, J. (2013): *Ο Νους και ο Κόσμος*. ΠΕΚ.
- McDowell, J. (2007): "What Myth?", *Inquiry*, 50:4
- Nagel, T. (1981/1993): «Τι νιώθει κανείς όντας νυχτερίδα;» στο Hofstadter, R. D. & Dennett, C. D.: *Το Εγώ της Νόησης - Φαντασίες και Στοχασμοί για τον Εαυτό και την Ψυχή*. Κάτοπτρο.
- Nagel, T. (1989): «Το Πρόβλημα της σχέσης πνεύματος-σώματος» στο Nagel, T. (1989): *Θεμελιώδη Φιλοσοφικά Προβλήματα*. Εκδόσεις Σμίλη.
- Parineau D. (2002): *Φιλοσοφικός Νατουραλισμός - Νους και Γνώση στον Φυσικό Κόσμο*. Αθήνα: Εκδόσεις Leader Books.
- Putnam, H. (1980): "The nature of mental states" στο Putnam, H. (1975): *Mind, Language, and Reality*. Cambridge: CUP
- Ryle, G. (1949): *The Concept of Mind*. Hutchinson's University Library, 1949, κεφ. 1: "Descartes' Myth", κεφ. 2: "Knowing How and Knowing That"
- Searle, J. (1980/1993): «Νοήσεις, Εγκέφαλοι και Προγράμματα» στο Hofstadter, R. D. & Dennett, C. D.: *Το Εγώ της Νόησης - Φαντασίες και Στοχασμοί για τον Εαυτό και την Ψυχή*. Εκδόσεις Κάτοπτρο.
- Searle, J. (1992): *The Rediscovery of the Mind*. The MIT Press, Κεφάλαια 1-3, 6.
- Searle, J. (1993): «Το πρόβλημα της σχέσης του σώματος με το νου» στο Searle, J. (1993): *Νους, Εγκέφαλος και Επιστήμη*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Shoemaker (1968): "Self-Reference and Self-Awareness", *The Journal of Philosophy*, Vol. 65, No. 19
- Zahavi D. & Kriegel, U. (2015): "For-me-ness: What it is and what it is not" στο in D.O. Dahlstrom, A. Elpidorou and W. Hopp (eds.), *Philosophy of Mind and Phenomenology: Conceptual and Empirical Approaches*. London: Routledge.
- Zahavi, D. (2006): "Two Takes on a One-Level Account of Consciousness", *Psyche*, 12/2.